

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

CELE MAI BUNE
ROMANE
DE BRĂDȘTE

One Day
David Nicholls
Copyright © 2008 David Nicholls

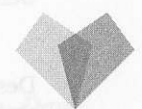

Editura Litera
OR 53, CP 212, sector 4, București, România
tel: 011 319 63 63; 0752 101 777

DAVID NICHOLLS

OZI

Copyright © 2017 Grup Media Litera
toate drepturile rezervate
Editura Litera
București, România
ISBN 978-606-682-421-3

TRADUCERE DIN LIMBA ENGLEZĂ ȘI NOTE
MONICA DINU

ISBN 978-606-682-421-3
Editura Litera (trad.)
978-606-682-421-3

PARTEA ÎNTAI

1988-1993

LA DOUĂZECI DE ANI

Capitolul 1 Viitorul

Vineri, 15 iulie 1988

Rankeillor Street, Edinburgh

– Presupun că esențial este să lași ceva în urma ta, spuse ea. Adică să schimbi cu adevărat ceva.

– Ceva de genul „să schimbi lumea“?

– Nu chiar toată lumea. Doar bucățica din jurul tău.

Rămaseră tăcuți o clipă, cu trupurile încolăcite în patul de o persoană, apoi începură amândoi să râdă încet, cu tonalitatea aceea joasă pe care o capătă glasul înainte de ivirea zorilor.

– Nu-mi vine să cred că am spus asta, gemu ea. Sună cam răsuflat, nu-i așa?

– Cam da.

– Încerc să te însuflețesc! Să îți îndemn bietul suflet amărât spre marea aventură care te așteaptă. Se întoarse spre el. Nu că ai avea nevoie de așa ceva. Bănuiesc că viitorul ți-a fost trasat cu grijă. Probabil că ai pe undeva o schemă gata făcută sau ceva de genul ăsta.

– Nici vorbă.

– Așadar, ce o să faci? Care e marele plan?

– Păi, ai mei o să vină să-mi ia lucrurile să le ducă la ei, iar eu o să petrec vreo două zile în apartamentul lor din Londra și o să mă văd cu niște prieteni. Apoi, Franța...

– Foarte frumos.

– Apoi, poate China, să văd despre ce e vorba, după care poate India, să călătoresc o vreme...

– Să călătorești, oftă ea. E atât de previzibil.

– Ce e rău în a călători?

– Mai degrabă în a fugi de realitate.

– După părerea mea, realitatea e supraevaluată, afirmă el, sperând să pară pesimist și charismatic totodată.

Ea pufni disprețuitoare.

– Cred că asta este valabil pentru cei care își permit. De ce nu zici pur și simplu: „O să-mi iau o vacanță de doi ani“? E același lucru.

– Călătoria înseamnă să-ți lărgești orizonturile, zise el, rîdîndu-se într-un cot și sărutînd-o.

– Oh, eu cred că și așa orizonturile tale sunt destul de largi, replică ea, întorcîndu-și fața, cel puțin pe moment. Se așezară iarăși cu capul pe pernă. Oricum, nu mă refeream la ce vei face luna viitoare, mă gîndeam la viitorul adevărat, când o să ai, nu știi... Făcu o pauză, de parcă prin minte îi trecea o idee ieșită din comun, cum ar fi a cincea dimensiune... *Patruzeci* de ani sau ceva de genul ăsta. Ce vrei să fii la *patruzeci* de ani?

– La *patruzeci*? Ideea i se păru și lui greu de acceptat. Nu știi. Pot să zic „un tip bogat“?

– Ești atât de superficial!

– Bine, atunci „un tip celebru“. Începu să își frece nasul de gâtul ei. Nu e un pic morbidă discuția asta?

– Nu e morbidă, e... incitantă.

– Incitantă!

Îi imită tonul, accentul moale de Yorkshire, încercînd să o facă să pară prostuță. I se întâmpla de multe ori ca băieții ăștia moderni să adopte în prezența ei un ton ciudat, de parcă accentul i-ar fi fost neobișnuit și bizar, și încă o dată o străbătu un fior de antipatie față de el, care o făcu să se simtă stăpînată pe propriile sentimente. Se ridică în șezut, cu spatele lipit de peretele răcoros.

– Da, incitant. Așa și trebuie să ne simțim, nu? Toate aceste posibilități care ni se deschid înainte... Așa cum a zis și vicecancelarul, „ușile sunt larg deschise spre oportunități...“

– „Ale voastre sunt numele ce vor apărea în ziarele de mâine...“

– *Asta* n-o prea cred.

– Deci te simți incitată?

– Eu? Doamne, nici vorbă! Sunt speriată de moarte.

– Și eu la fel. Se întoarse brusc și se întinse după țigările de lîngă pat, de parcă ar fi încercat să-și calmeze nervii. *Patruzeci* de ani. *Patruzeci*. La dracu'!

Neliniștea lui o făcu să zâmbească, și se decise să răsucească puțin cuțitul în rană.

– Deci ce o să faci la *patruzeci* de ani?

El își aprinse gînditor țigara.

– Ei bine, Em, chestia e că...

– Em? Cine e Em?

– Oamenii îți zic Em. Am auzit eu.

– Mda, *prietenii* îmi spun Em.

– Deci pot să-ți zic Em?

– Dă-i drumul, *Dex*!

– M-am gîndit la toată chestia asta cu îmbătrînirea și am ajuns la concluzia că aș vrea să rămân exact cum sunt acum.

Dexter Mayhew. Printre șuvițele bretonului se uită la el cum stătea sprijinit de tăblia tapițată cu vinilin ieftin, și, chiar și fără ochelari, îi era ușor să-și imagineze de ce își dorea el să rămână neschimbat. Cu ochii închiși, cu țigara lipită languros de buza de jos, în lumina zorilor care îi mîngăia obrazul prin filtrul draperiilor roșii, Dexter avea talentul de a arăta ca și cum ar poza în permanență unui fotograf. Emma Morley considera că „arătos“ era un termen prostesc, de secol nouăsprezece, dar chiar nu exista vreun alt cuvînt mai potrivit să-l descrie, poate doar „frumos“. Avea genul acela de chip căruia îi remarcăi până și osatura de sub piele, de parcă fie și numai craniul ar fi fost atrăgător. Un nas fin, lucind ușor sub pelicula de grăsime, și pielea întunecată de sub ochi, care părea lovită – ca o medalie câștigată în urma fumatului și a nopților pierdute în compania

fetelor de la Bedales¹, când se lăsa înadins bătut la poker pe dezbrăcate. Avea ceva felin; sprâncene fine, gura cu buze pline și cu o nuanță prea întunecată, acum uscate și crăpate, roșii de la vinul bulgăresc, răsfrânte într-o atitudine afectată. Slavă Domnului că părul lui era groaznic, scurt la spate și pe lateral, dar cu o mică buclă oribilă în frunte. Gelul pe care îl folosise ca să o îmblânzească își pierduse efectul, iar acum bucla părea obraznică și zbârlită, ca o pălărioară ridicolă.

Cu ochii tot închiși, expiră fumul pe nas. Era evident că se știa privit, fiindcă își băgă o mână la subraț, scoțându-și în evidență pectoralii și bicepsii. De unde apăruseră mușchii aceia? Sigur nu de la activitatea sportivă, doar dacă nu cumva erau considerate sporturi înotul în pielea goală și jocul de biliard. Probabil, avea pur și simplu un tip de constituție sănătoasă, transmisă din generație în generație, odată cu acțiunile, depozitele bancare și mobila de calitate. Așadar, arătos sau chiar frumos, îmbrăcat doar cu boxerii colorați lăsați pe oasele bazinului și ajuns cumva în patul ei de o singură persoană din micuța cameră închiriată, la finalul celor patru ani de colegiu. „Arătos! Cine te crezi, Jane Eyre? Maturizează-te! Vino cu picioarele pe pământ. Nu te lăsa luată de val.“

Îi luă țigara dintre degete.

– Mi te pot imagina la patruzeci de ani, spuse ea cu o ușoară ironie în voce. Pot să fac asta chiar acum.

El zâmbi, fără să deschidă ochii.

– Ia să auzim!

– Bine... Se ridică mai mult în pat, cu cuvertura prinsă strâns la subsuori. Ești într-o mașină sport decapotabilă în Kensington sau în Chelsea, ori într-un alt loc de genul ăsta, și ce e uimitor la mașina asta e că e silențioasă, fiindcă toate mașinile vor fi așa în, să zicem, 2006...?

¹ Bedales School, școală particulară din Marea Britanie, înființată în 1893 de John Haden Badley, ca reacție la limitările și la convenționalismul școlii victoriene – prin urmare, cunoscută pentru spiritul liberal și atitudinea relaxată

El strânse din ochi în timp ce calcula.

– 2005...

– Iar mașina asta plutește la cincisprezece centimetri deasupra pământului pe Kings Road, și tu ai o burtică înghesuită sub volanul îmbrăcat în piele și mănuși de șofat, păr rar și o bărbie ascunsă de grăsime. Ești un bărbat masiv într-o mașină mică și ai un bronz profund, ca un curcan pus la cuptor...

– Așa că putem să schimbăm subiectul?

– Iar lângă tine stă o femeie cu ochelari de soare, cea de-a doua, nu, a treia nevastă, foarte frumoasă, model, nu, *fost* model, de douăzeci și trei de ani, pe care ai cunoscut-o cocoțată pe capota unei mașini, la un spectacol automobilistic la Nisa, sau ceva de genul, iar ea este uluitor de frumoasă și proastă ca noaptea...

– Vai, ce drăguț! Și copii?

– Nu, fără copii, numai trei divorțuri la activ; e vineri, în iulie, și vă îndreptați spre o locuință la țară, iar în portbagajul minuscul al mașinii plutitoare aveți rachete de tenis, ciocane de crichet și un coș plin cu vinuri de soi, struguri din Africa de Sud, niște biete prepelițe și sparanghel; vântul îți mângâie che-lia, și te simți extrem de mulțumit de tine însuși și de nevasta numărul trei, patru sau cât o fi, care îți zâmbește cu cei aproape două sute de dinți strălucitori, iar tu îi întorci zâmbetul și încerci să nu te gândești la faptul că nu aveți nimic, dar absolut nimic, să vă spuneți.

Se opri brusc. „Pari nebună de legat“, își zise. „Încearcă să nu pari așa.“

– Desigur, dacă te consolează cu ceva, o să murim cu toți în vreun război nuclear cu mult înainte de asta! rosti ea veselă, dar el o privea în continuare încruntat.

– Poate ar trebui să plec. Dacă tot sunt așa de superficial și de corupt...

– Nu, nu pleca, spuse ea, cam repede. Este ora patru dimineața.

El se lăsă pe spate până când fața îi ajunsese în dreptul ei.

– Nu știi de ce ai impresia asta despre mine, că de-abia mă cunoști.

– Știu genul.

– V-am văzut, pierzând vremea pe la Limbi Moderne, cum zbierați unii la alții și dați tot felul de petreceri simandicoase...

– Nici măcar nu am o cravată simandicoasă. Iar eu sigur nu zbier...

– Și ajungeți să vă obțineți diploma după ce ați fost mai mult în vacanță...

– Dar, dacă sunt atât de groaznic...

Mâna lui se odihnea acum pe șoldul ei.

– Și chiar așa și ești...

– ... atunci de ce te culci cu mine?

Mâna lui coborâse pe carnea moale și caldă de pe coapsa ei.

– De fapt, nu cred că m-am *culcat* cu tine, nu?

– Hmm, depinde. Se aplecă și o sărută. Definește termenul!

Mâna lui se odihnea pe mijlocul ei, iar un picior îi era strecurat între ale ei.

– Apropo, murmură ea cu buzele presate de ale lui.

– Ce?

Simți cum piciorul ei se încolăcește în jurul lui, trăgându-l mai aproape.

– Trebuie să te speli pe dinți.

– Pe mine nu mă deranjează, dacă nu te deranjează.

– Este groaznic, replică ea râzând. Ai gust de vin și de „iarbă“.

– Atunci e bine. Și tu la fel.

Ea își îndepărtă brusc capul, desprinzându-se din sărut.

– Serios?

– Nu mă deranjează. Îmi plac vinul și „iarba“.

– Durează doar o clipă.

Emma aruncă la o parte cuvertura, trecând peste el.

– Unde te duci? o întrebă el, cu o mână pe spatele ei gol.

– Până la budă, răspunse ea, luându-și ochelarii cu rame negre, groase, de la Serviciul Național de Sănătate, de pe teancul de cărți de lângă pat.

– Budă, budă... scuză-mă că nu sunt familiarizat...

Ea se ridică, ținându-și un braț peste sâni și având grijă să stea cu spatele la el.

– Nu pleca nicăieri, îi spuse, lipăind afară din cameră și trăgând cu două degete de elasticul chiloților. Și nu te juca de unul singur.

El expiră pe nas și se ridică în capul oaselor, cercetând cu privirea camera sărăcăcioasă închiriată, absolut convins că undeva printre vederile cu imagini artistice și afișele fotocopiate care făceau reclamă unor piese de teatru pline de furie se afla și o poză cu Nelson Mandela, ca un iubit ideal visător. În ultimii patru ani petrecuți în acest oraș, văzuse nenumărate astfel de dormitoare, răspândite prin oraș ca niște scene ale crimeilor, camere unde găseai mereu prin preajmă un album cu Nina Simone, și, deși rareori vizitase de două ori același dormitor, totul îi era extrem de familiar. Lămpi de veghe arse și ghivece dezolante, miros de detergent ieftin, cearșafuri care nu se potriveau cu dimensiunea patului. Emma avea și pasiunea artistică tipică fetelor pentru colaje foto: instantanee scaldate în lumina blițului, cu prieteni de colegiu și membri ai familiei, amestecate cu picturi de Chagall, Vermeer și Kandinsky, cu portrete ale lui Che Guevara, Woody Allen și Samuel Beckett. Aici nimic nu era neutru, totul părea o manifestare a unui partizanat sau a unui punct de vedere. Întreaga încăpere era un manifest, și, oftând, Dexter o puse în categoria fetelor care foloseau termenul „burghez“ ca pe o insultă. Înțelegea de ce „fascist“ putea să aibă conotații negative, dar lui îi plăcea cuvântul „burghez“ și tot ce implica el. Siguranță, călătorii, mâncare bună, maniere civilizate, ambiție; pentru ce ar fi trebuit să-și ceară scuze?

Privi cum fumul i se răsucea de pe buze. Pipăi pe lângă pat după o scrumieră și găsi o carte. *Insuportabila ușurățate a ființei*¹, cu cotorul ros în dreptul paginilor cu descrieri „erotice“. Problema cu aceste fete posedate de un individualism fanatic era că toate erau la fel. O altă carte: *Omul care își confundă soția*

¹ Roman de Milan Kundera

cu o pălărie¹. „Ce tâmpit“, își zise Dexter, convins că lui nu avea să i se întâmple niciodată una ca asta.

La douăzeci și trei de ani, Dexter Mayhew nu avea o viziune asupra viitorului mai clară decât Emma Morley. Spera să aibă succes, să-și facă părinții mândri de el și să se culce cu mai multe femei în același timp – dar cum să găsească o compatibilitate între toate acestea? Voia să devină subiect pentru articole de revistă și spera ca într-o bună zi să beneficieze de o retrospectivă a activității lui, fără să aibă însă o idee clară despre natura acestei activități. Voia să-și trăiască viața la maximum, dar fără haos sau complicații. Voia să-și trăiască viața în așa fel încât, dacă la un moment dat i s-ar fi făcut din întâmplare o poză, să fie o poză cool. Lucrurile trebuiau să arate bine. Distracție; trebuia să fie multă distracție și nu mai multă tristețe decât era absolut necesar.

Nu era cine știe ce plan, și deja apăruseră greșeli. De exemplu, noaptea asta urma să aibă consecințe; lacrimi, și telefoane penibile, și reproșuri. Probabil, ar trebui să o ștergă de aici cât mai curând posibil; aruncă o privire spre hainele împrăștiate, gândindu-se la o cale de evadare. Dinspre baie se auziră zdrăngănitul de avertizare și pocnetul unui bazin de toaletă antic. Dexter puse în grabă cartea la loc, descoperi sub pat o cutie mică și galbenă de muștar Colman, în care găsi, după cum se aștepta, da, prezervative și rămășițele cenușii ale unei țigări cu marijuana, ca niște excremente de șoarece. Văzând promisiunea de sex și de droguri din micuța cutie galbenă, simți cum speranțele îi renasc și se decise că ar putea să mai stea măcar puțin.

În baie, Emma Morley își șterse semilunile de pastă de dinți de la colțurile gurii și se întrebă dacă nu cumva toate acestea reprezentau o greșeală teribilă. Iat-o, după patru ani lipsiți de aventuri romantice, în sfârșit, în sfârșit în pat cu cineva care îi plăcea cu adevărat, pe care îl plăcuse încă de când îl văzuse

² Lucrare de Oliver Sacks

prima dată, la o petrecere în 1984, și care peste câteva ore avea să plece. Poate pentru totdeauna. Era puțin probabil să o invite să îl însoțească în China, și, în plus, ea boicota China. Și era în regulă, nu? Dexter Mayhew. Adevărul era că nu i se părea chiar foarte deștept și că era un pic cam plin de sine, dar totodată foarte deștept și că era un pic cam plin de sine, dar totodată popular și amuzant, și – nu avea rost să nege – foarte arătos. Atunci de ce era atât de irascibilă și de sarcastică? De ce nu putea să fie sigură pe ea și amuzantă, ca toate acele fete dichisite și pline de viață cu care își petrecea el timpul de obicei? Văzu lumina zorilor prin mica fereastră de la baie. Cumpătare. Își frecă părul oribil cu vârful degetelor, se strâmbă, apoi trase brusc de lanțul toaletei antice și se îndreptă iarăși spre cameră.

Din pat, Dexter o privi apărând în cadrul ușii, îmbrăcată în robă și cu toca pe care fuseseră obligați să le închirieze pentru ceremonia de absolvire, cu piciorul încolăcit pe lângă cadrul ușii într-un mod ironico-seducător, cu diploma de absolvire rulată în mână. Se uită pe deasupra ochelarilor și își lăsă pe un ochi marginea tocii pătrate.

– Ce zici?

– Ți se potrivește, îmi place atitudinea asta plină de stil. Acum, dă-ți-o jos și vino înapoi în pat.

– Nici pomeneală! M-au costat treizeci de lire. Am de gând să o fac să-și merite banii.

Își răsuci roba ca pelerina unui vampir. Dexter o apucă de un colț, dar ea îl pocni cu diploma rulată înainte să se așeze pe marginea patului, să-și scoată ochelarii și să lase roba să-i cadă de pe umeri. Îi zări pentru ultima oară spatele gol și curbura sânelui, înainte să dispară sub un tricou negru care cerea dezarmarea nucleară unilaterală acum. „Asta e“, își zise el. „Nimic nu îți taie mai mult chef de sex decât un tricou lung și negru, cu îndemnuri politice, cu excepția, poate, a albumului lui Tracy Chapman.“

Resemnat, luă de pe jos diploma și răsuci banda elastică pe lungimea sulului.

– Engleză și istorie, dublă specializare, șefă de promoție.

– Citește și plângi, băiete. Se întinse după sul. Eh, fii atent cu asta! pentru oameni și cărți

– O dai la înrămat, nu?

– Mami și tati o s-o transforme în tapet. Rulă strâns diploma, bătând-o ușor la capete. Suporturi laminate pentru masă. Mami o să și-o tatueze pe spate. Sulul fu ascuns sub pat. Acum dă-te mai încolo, îi zise și îl împinse pe partea rece a saltelei.

O lăsă să vină lângă el, strecurându-și oarecum stângaci brațul pe după umerii ei și sărutând-o pe gât într-o doară. Ea se întoarse să se uite la el, cu bărbia lăsată în piept.

– Dex?

– Mda.

– Hai doar să ne cuibărim unul lângă altul, bine?

– Sigur, dacă asta vrei, zise el galant, deși adevărul era că nu înțelesese niciodată rostul acestui gest. Era ceva potrivit pentru mătuși bătrâne și ursuleți de pluș. Cuibărirea îi provoca mai mereu crampe. Era mai bine să se dea bătut și să se ducă acasă cât mai curând posibil, dar ea își așezase capul pe umărul lui cu un gest posesiv, așa că rămaseră o vreme astfel, țepeni și deloc relaxați, până când ea rosti:

– Nu-mi vine să cred că am folosit cuvântul „cuibări“. La dracu! *Cuibări*. Îmi pare rău.

El zâmbi.

– E în regulă. Cel puțin, nu a fost „giugiuli“.

– „Giugiuli“ e destul de nașpa.

– Sau „drăgosti“.

– „Drăgosti“ e oribil. Hai să promitem să nu ne „drăgostim“ niciodată, zise ea, regretând imediat remarcă.

Cum, unul cu altul? Păreau să fie slabe șanse de așa ceva. Rămaseră din nou tăcuți. Vorbiseră și se sărutaseră în ultimele opt ore, și amândoi simțeau acea oboseală profundă care se instalează în tot corpul în zori. În grădina neîngrijită din spate, mierlele începuseră să cânte.

– Îmi place sunetul ăsta, îi murmură el în ureche. Mierle în zori.

– Eu îl urăsc. Îmi dă impresia că am făcut ceva ce o să regret.

– Mie asta îmi place, zise el, dorind să creeze încă o dată un efect sumbru, charismatic. După o clipă, adăugă: De ce, ai făcut?

– Ce?

– Ceva ce regreți?

– Ce, la asta te referi? Îl strânse de mână. A, probabil că da. Încă nu știi, nu? Întreabă-mă dimineată. De ce, tu regreți?

El își apăsă buzele pe creștetul ei.

– Sigur că nu, zise el și se gândi: „Asta nu trebuie să se mai întâmple niciodată, niciodată“.

Mulțumită de răspuns, ea se ghemui mai aproape de el.

– Ar trebui să dormim.

– De ce? Nu e nimic mâine. Nici un termen, nici o lucrare...

– Doar toată viața, întinzându-se înaintea noastră, spuse ea adormită, inspirând mirosul minunat, cald și stătut și simțind în același timp un fior de neliniște scuturându-i umerii când gândul îi zbură la viața independentă de adult. Nu se simțea ca un adult. Nu era deloc pregătită. Era ca și cum se declanșase o alarmă de incendiu în toiul nopții, și ea stătea în mijlocul drumului, cu o grămadă de haine în brațe. Dacă nu învăța, ce avea să facă? Cum avea să-și umple zilele? Nu avea nici o idee.

„Șmecheria este să ai curaj, să fii îndrăzneț și să faci diferența“, își spuse. „Nu chiar să schimbi lumea, ci doar bucățica din jurul tău. Du-te, cu dubla ta specializare, cu însuflețirea și cu noua ta mașină electrică de scris Smith Corona, și apucă-te serios să lucrezi... ceva. Să schimbi vieți prin artă, poate. Scrie frumos. Prețuiește-ți prietenii, rămâi fidelă principiilor de bază, trăiește cu pasiune, plenar și cum se cuvine. Experimentează lucruri noi. Iubește și fii iubită, dacă se poate. Mânâncă rațional. Chestii de genul ăsta.“

Nu era o filosofie călăuzitoare –, în orice caz, nu una pe care s-o poți împărtăși, mai ales acestui bărbat, dar asta era credința ei. Și, până acum, primele ore din viața de adult independent fuseseră OK. Poate că dimineată, după un ceai și o aspirină, o să prindă curaj să-l cheme înapoi în pat. Până atunci, amândoi vor avea mintea limpede, ceea ce nu va ușura deloc lucrurile, dar s-ar putea chiar să îi placă. Cele câteva dați când se culcase